

Měla by Česká republika přijmout euro?

Těžko by se hledalo nějaké kontroverznější téma než tohle. Samozřejmě, čím více člověk naslouchá názorům lidí, kteří v této oblasti žádnou expertizu nemají, tím méně kontroverzní to je a je čím dál „jasnější“, že by ČR měla říci zřetelné „ne“. Ale mají pravdu?

Euro původně vzniklo jako jakýsi symbol evropské integrace. Kamkoliv do Evropy přijedete, tam můžete platit jednou měnou. Všichni jsme Evropané. Všichni máme euro. Minimálně taková byla původní myšlenka. Nyní realita vypadá trochu jinak. Evropa je rozdělená na státy, které za euro bojují se lví statečností a pak také státy, které se stejnou výdrží euro odmítají. Problémů je totiž trochu více než pouhopouhé otravné vyměnění mincí v bance.

Eurozóna je spravována Evropskou centrální bankou, která, ačkoliv svým vlivem nepřímo zasahuje i do rozhodování nezávislých národních bank, jako je ČNB, nemá absolutní moc. Ať už se ECB bude snažit o cokoliv, ve výsledku vždy může ovlivnit jen monetární stránku věci. A to je trochu problém. Jakkoliv můžeme být všichni Evropané, přístup Řeků k důchodovému systému nebo například daním je trochu odlišný od přístupu, například, Dánů. A v případě, že takto odlišné fiskální politiky spolu v daném systému musí koexistovat, začne to být problematické pro jejich monetární spojení. „Jednoduchým“ řešením by byla i fiskální unie. Jeden ministr financí celé eurozóny, který by dohlížel na každý cent od Dublinu po Atény. Jestli by se taková unie vytvořit měla nebo ne, je spíše politické rozhodnutí, proto do něj nebudu moc zacházet.

Situace je ovšem taková – existují „silné“ státy jako je Německo, které má sice obrovský obchodní přebytek, a tudíž mu vyhovuje slabší měna, která plyne ze spolku se státy, jako je Itálie, jejíž bankovní systém je stabilní asi jako domeček z karet. A pak existují ti druzí než Německo. Ti, kteří ačkoliv nesplnili ekonomické podmínky pro vstup, se můžou pyšnit společnou měnou Evropanů. Protože občas je ideologie, jakkoliv vznešená, důležitější než fakta. Ale jak dlouho to bude trvat, než objem peněz plynoucích do chátrajících států bude rázně ukončen po nových volbách do Bundestagu? Než si bohatá Evropa řekne, že jejich zisk by měl plynout do jejich vlastních zemí? To asi nikdo neví. Taky ta situace nemusí nikdy nastat. Zastánci eura vidí přínosy pro exportéry jako převyšující toto potenciální riziko kolapsu systému. Euroskeptici to zase vidí jako velice blízkou budoucnost, v které, až nastane, bychom měli být s postiženými co nejméně provázání.

Opravdu se nedá říct, jak to dopadne, protože proměnných je jednoduše příliš mnoho. Časem na eurozónu přijde nějaká krize, to nepochybně. Je otázka, jestli ta další bude ta, která ji položí do kolen. Třeba ne. Třeba euro vydrží dalších pár set let. Důležité ovšem je, že vstup Česka do eurozóny tento stav nikterak neovlivní. Ačkoliv splňuje některé podmínky, které ani členské země nesplňují. Vede si kupodivu dobře a relativně stabilně. Z ideologického hlediska by se ta otázka řešit mohla. Z ekonomického hlediska to určitě nevidím jako nejpálčivější problém naší ekonomiky, protože jiných kandidátů je až příliš velká spousta.

Podle mého názoru je Česku dobře tam, kde je. Možná po nás brzy bude potřeba změny zvenčí, ale dokud si to situace nevyžaduje, myslím, že není potřeba se jí dožadovat zevnitř.